

แบบบัญชีและรายงานการเงินที่กำหนดในกฎหมายควบคุมการประกันภัย

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ทั้งสองฉบับได้กำหนดให้บริษัทประกันภัยจำกัดทำสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีของบริษัทตามแบบที่นายทะเบียนประกันภัยได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่จะเข้าตรวจสอบหลักฐานบางอย่างเมื่อมีเหตุจำเป็น และเมื่อประโยชน์แก่เอาประกันที่จะได้มีโอกาสขอตรวจดูรายการบางรายการที่ตนได้เอาประกันไว้ ว่ามิใช่เท็จจริงอย่างไรบ้าง สมุดทะเบียนและสมุดบัญชีดังกล่าวของบริษัทประกันภัยจะพิมพ์เปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อความ หรือรายการอื่น ๆ อื่นก็ได้ และอย่างน้อยจะต้องมีรายการให้ทราบถึงความดีความดีนายทะเบียนได้กำหนดไว้

สำหรับแบบและรายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัท ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้บริษัทประกันภัยส่งมอบนายทะเบียนประกันภัยภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินนั้น บริษัทจะต้องทำตามแบบและวิธีที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมสถิติประกันภัยและไปใช้วิธีการเดียวกันเหมือนกับหมวด ซึ่งหากองประกันภัยหรือบุคคลอื่นมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสนใจจะได้ทำการวิเคราะห์และการวิจัยประกอบธุรกิจประกันภัยจากข้อมูลอันเดียวกัน มาเปรียบเทียบความแตกต่างของและบริษัทได้

บัญชีและรายงานการเงินต่าง ๆ ที่กำหนดในกฎหมายควบคุมการประกันภัย มีดังนี้คือ

ก. สมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

1. สมุดทะเบียน

1.1 สมุดทะเบียนรับประกันภัย

1.2 สมุดทะเบียนเอาประกันภัย

- 1.3 สมุดทะเบียนกรมธรรม์ค้ำประกัน
- 1.4 สมุดทะเบียนกรมธรรม์เวนคืน
- 1.5 สมุดทะเบียนเงินที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย
- 1.6 สมุดทะเบียนคาสินไหมทดแทน
- 1.7 สมุดทะเบียนเงินใหญ่ที่มีโดยมีกรมธรรม์เป็นประกัน
- 1.8 สมุดทะเบียนเงินใหญ่
- 1.9 สมุดทะเบียนพัชเช็ค
- 1.10 สมุดทะเบียนหุ้น
- 1.11 สมุดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์
- 1.12 สมุดทะเบียนทรัพย์สินดำเนินงาน

2. สมุดบัญชี

- 2.1 สมุดบัญชีเงินสด
- 2.2 สมุดบัญชีแยกประเภท — รายได้
— รายจ่าย
— ทิ้งไป

ข. รายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัท

1. ตารางแสดงจำนวนเบี้ยประกัน
2. ตารางแสดงจำนวนเงินที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย (ประกันชีวิต) หรือตารางแสดงจำนวนคาสินไหมทดแทน (ประกันวินาศภัย)
3. รายงานกิจการพาณิชย์ส่งเคราะห์
4. รายงานกิจการประกันชีวิต
5. รายงานกิจการประกันวินาศภัยประเภทต่าง ๆ

6. บัญชีกิจการประกันชีวิต
7. บัญชีกิจการประกันวินาศภัย
8. บัญชีจัดสรรกำไรขาดทุน
9. งบกำไร
10. รายละเอียดต่าง ๆ
  - 10.1 ทุน
  - 10.2 ทุนกู้
  - 10.3 เงินในหุ้นกู้โดยมีทรัพย์สินส่วนตัวจำนวนคงเป็นประกัน
  - 10.4 เงินในหุ้นกู้โดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน
  - 10.5 เงินในหุ้นกู้โดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน
  - 10.6 เงินในหุ้นกู้โดยมีมูลค่าประกัน
  - 10.7 เงินในหุ้นกู้แทนพนักงานของบริษัท
  - 10.8 อสังหาริมทรัพย์นอกจากที่ใช้ในการดำเนินงาน
  - 10.9 เงินฝากธนาคาร (ฝากประจำ และกระแสรายวัน)
  - 10.10 เงินประกันที่บริษัทวางไว้ตามสัญญาประกันต่อ
  - 10.11 เงิน (ค่าสินไหมทดแทน) ที่จะได้รับคืนจากกรมประกันต่อ
  - 10.12 เบี้ยประกันค่าจ้างรับ
  - 10.13 รายได้จากการลงทุน
  - 10.14 ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินงาน (ที่ดินและอาคาร)
  - 10.15 ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินงาน (ยานพาหนะ)
  - 10.16 ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินงาน (ทรัพย์สินอื่น ๆ)
  - 10.17 เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่
  - 10.18 เบี้ยประกันค่าจ้างจ่าย

10.19 เงินประกันที่บริษัทถือไว้

10.20 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

10.21 . . . เจ้าหนี้เงินกู้ และเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

แบบบัญชีและรายงานการเงินของบริษัทประกันภัย บริษัทประกันภัยจะต้องจัดทำขึ้นตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งแค่เก็บสมุดบัญชีและรายงานการเงินต่าง ๆ ที่บริษัทประกันภัยได้จัดทำอยู่แล้วนั้น เป็นแบบที่แค่ว่าบริษัทกำหนดขึ้นมาเองตามความเหมาะสมของแต่ละบริษัท บางบริษัทอาจจะมีสมุดทะเบียนหลายประเภท บางบริษัทอาจจะทำสมุดทะเบียนขึ้นแยกประเภทเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่การที่จะควบคุมบริษัทประกันภัย ทางกองประกันภัยจึงกำหนดให้บริษัทประกันภัยต่าง ๆ จัดให้มีสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และรายงานการเงิน และให้มีรายการต่าง ๆ ตามที่ทางกองประกันภัยได้กำหนดเป็นตารางไว้

จะเห็นได้ว่าสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบงบการเงินที่บริษัทประกันภัยจะต้องจัดทำตามกฎหมายมีเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนจะเลือกกล่าวถึงแบบฟอร์มของสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และรายงานประจำปี โดยละเอียดเฉพาะรายการที่สำคัญ ๆ และจะกล่าวถึงแบบฟอร์มของการประกันชีวิตและการประกันวินาศภัยคู่กันไป เพราะมีการแสดงรายการต่าง ๆ ในแบบฟอร์มคล้ายคลึงกัน จะตรงกันก็เฉพาะในหลักการเท่านั้น และถ้ามีรายการใดที่ต้องแสดงตรงกันจะเขียนกำกับไว้ว่าเป็นรายการเฉพาะการประกันประเภทใด ถึงต่อไปนี้อ

1. สมุดทะเบียน

1.1 สมุดทะเบียนบริษัทประกันภัย เป็นสมุดที่ไว้สำหรับบันทึกรายการที่บริษัทได้รับประกันไว้ จะต้องมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. วันที่ทำสัญญา
2. เลขที่ใบคำขอเอาประกัน (การประกันชีวิต)
3. กรมธรรม์ประกันภัยและใบสลักหลัง - เลขที่
  - เวลาเริ่มต้น
  - เวลาสิ้นสุด
4. เลขที่ใบเสร็จรับเงิน (การประกันชีวิตเพิ่มคำว่า "งวดแรก")
5. ชื่อผู้เอาประกัน
6. ราคาแห่งมูลค่าประกันภัย (การประกันวินาศภัย)
7. จำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัย
8. อัตราเบี้ยประกัน (การประกันวินาศภัย)
9. วิธีชำระเบี้ยประกัน (การประกันชีวิต)
10. เบี้ยประกันภัย
11. ความชำ และอาคารเสริม (การประกันวินาศภัย)
12. ค่าอาคารเสริม (การประกันชีวิต)
13. ความชำเห็นใจ
14. ชื่อผู้หาประกัน
15. เลขที่กรมธรรม์ที่ออกใหม่ (การประกันชีวิต)
16. หมายเหตุ

1.1 รายการที่ 2 "เลขที่ใบคำขอเอาประกัน" ใบคำขอเอาประกันคือ แบบฟอร์มที่บริษัทพิมพ์ไว้ให้ผู้ขอเอาประกันเขียนรายการเอาประกันให้แก่บริษัทเพื่อพิจารณารับประกัน ถ้ารับการประกันชีวิต ผู้ขอเอาประกันจะคงให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเอง ซึ่งเมื่อรวมกับค่าแถลงซึ่งผู้ขอเอาประกันจะคงชอมนายแพทย์ผู้ตรวจสุขภาพ และเลขงวดต้นของผู้ตรวจสุขภาพ บริษัทก็จะสามารถนำมาประกอบการพิจารณารับประกันได้ รายละเอียดที่กองการโดยทั่ว ๆ ไปคือ

1. ชื่อและที่อยู่ ผู้เอาประกันภัยจะคงเจงนามเดิม และที่อยู่โดยละเอียดเพื่อที่จะสามารถทำการพิสูจน์ตัวบุคคลที่ขอเอาประกันภัยได้

2. อายุ เบี้ยประกันชีวิตขึ้นอยู่กับอายุของผู้เอาประกันภัยในขณะที่ขอเอาประกันภัย ผู้ขอเอาประกันภัยจะคงแจ้ง วัน เดือน ปีเกิด ให้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งบริษัทอาจจะขอหลักฐานเพื่อพิสูจน์อายุ

3. อาชีพ สุขภาพของผู้เอาประกันภัยยอมเอาเบี้ยไปค้ำประกันสิ่งแวดลอมตั้งผู้เอาประกันภัยดำรงชีพอยู่ สุขภาพของบิดามารดา ผู้คนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน และอาชีพที่ผู้เอาประกันภัยปฏิบัติอยู่ตามปกติ บุคคลโดยทั่วไปจะใช้เวลาส่วนมากอยู่ในสถานที่ทำงาน ดังนั้นสถานที่ทำงานที่ใด หรือประเภทแห่งงานก็คิดบอมผลกระทบที่เนื่องความยืนยาวของชีวิตได้ ซึ่งการพิจารณาถึงการจัดชั้นแห่งการเสี่ยงภัย จะต้องพิจารณาถึงอาชีพของผู้เอาประกันภัยด้วย

4. จำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัย ประเภท และระยะเวลาประกัน ผู้ขอเอาประกันภัยจะต้องแจ้งไว้ในใบคำขอถึงจำนวนเงินที่ประสงค์จะประกันและประเภทของการประกัน

5. วัตถุประสงค์แห่งการประกัน ปกติการประกันชีวิตก็เพื่อที่จะสะสมเงินไว้เผื่อชรา หรือการจัดสรรไว้ให้บุตรหลานอยู่ในความอุปการะเพื่อดำรงชีพต่อไปได้ในกรณีที่มีให้ความอุปการะได้ถึงแก่กรรมลง ถ้าผู้ขอเอาประกันภัยขอเอาประกันชีวิตของตนเอง วัตถุประสงค์แห่งการประกันก็จะทราบได้จากประเภทการประกันที่ใดจริงไว้ตามข้อ 4 แต่สำหรับผู้เอาประกันเป็นคนละคนกับผู้ขอเอาประกัน คำตอบของข้อนี้จะช่วยไขปริศนาให้ผู้รับประกันทราบว่าผู้ขอเอาประกันจะมีผลได้ผลเสียในการประกัน (Insurable Interest) ที่ขอเอาประกันหรือไม่ ถ้าผู้ขอเอาประกันไม่มีส่วนได้เสียในการประกัน บริษัทจะไม่รับพิจารณาการเอาประกันรายนั้น

6. การแต่งตั้งผู้รับผลประโยชน์ (Nomination) โดยปกติเงินค่าสินไหม (Claim) โดยทั่ว ๆ ไปจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกัน แต่สำหรับผู้เอาประกันถึงแก่กรรมก่อน จำนวนเงินซึ่งเอาประกันตามกรมธรรม์ก็จะจ่ายให้แก่ทายาทตามกฎหมาย นอกจากผู้เอาประกันจะใคร่ระบุผู้รับผลประโยชน์ไว้ใบบอกคำขอและกรมธรรม์

7. ประวัติของการประกัน ผู้ขอเอาประกันจำเป็นต้องแจ้งว่าตนเคยขอเอาประกันกับบริษัทที่กำลังจะเอาประกัน หรือบริษัทอื่นหรือไม่ และการขอเอาประกันเมื่อครั้งที่แล้ว บริษัทได้รับประกันตามที่ขอในอัตราปกติหรือไม่ หรือเคยถูกปฏิเสธ หรือรับประกันโดยมีเงื่อนไขพิเศษ หรือโดยมีเงื่อนไขพิเศษอย่างใดหรือไม่

8. กับอันเกิดจากอุบัติเหตุ ผู้ขอเอาประกันอาจขอให้บริษัทให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้น เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่กรรมโดยอุบัติเหตุ บริษัทได้มีค่าตามเงื่อนไขของการจะทราบความสมัครใจของผู้เอาประกันว่า จะยินดีชำระเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเพื่อรับค่าสินไหมอุบัติเหตุสักหนึ่งเท่าหรือสองเท่าจากเงินเอาประกันชีวิตสะสมทรัพย์ธรรมดาหรือไม่

9. ถ้าตกลง รายการสุดท้ายของใบคำขอเป็นรายการที่สำคัญที่สุดคือ "ถ้าตกลง" ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เอาประกันที่จะต้องเปิดเผยทุกสิ่งที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้บริษัทผู้รับประกันตัดสินได้ว่า จะสมควรรับประกันชีวิตนั้นหรือไม่ และโดยมีเงื่อนไขอะไรบ้าง

ถ้าคำบอกกล่าวใดในใบคำขอ หรือรายงานเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวที่ได้ให้คำตอบแก่นายแพทย์ผู้ตรวจสุขภาพ มีเจตนาปิดบังหรือไม่ให้ความจริง เชื่อหวังประโยชน์จากการประกัน ซึ่งถ้าบริษัทได้ทราบถน ก็จะไมยอมรับประกัน ความจริงเหล่านี้ถ้าบริษัทได้รับทราบภายหลังก็จะสามารถบอกถึงความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ได้ โดยอาศัยหลักของกฎหมายตามประมวลแห่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการประกันชีวิต และการประกันวินาศภัย

1.1 รายการที่ 3 ไม่สละหลังหมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นเมื่อผู้ถือกรมธรรม์ของการจะเปลี่ยนแปลง แก้ไข ข้อความต่าง ๆ ที่ตนมีความประสงค์จะเอาประกัน เชนเพิ่มหรือลดทุนประกัน เปลี่ยนหรือเพิ่มเติมชื่อผู้รับประโยชน์ หรือเปลี่ยนแปลงรายการชีวิตที่เอาประกันเป็นต้น

1.1 รายการที่ 5 "ราคาแห่งมูลค่าประกันภัย" รายการนี้เฉพาะการประกันวินาศภัยเท่านั้น หมายถึงราคาเต็มของสินทรัพย์ที่จะเอาประกัน ซึ่งอาจจะทำประกันเพียงบางส่วนของราคาสินทรัพย์นั้นก็ได้ เรียกว่า "จำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัย" หรือ "ทุนประกัน" ในกรณี

เอาประกันสินทรัพย์ตามราคาเต็ม รายการ "ราคาแห่งมูลประกันภัย" ก็จะเท่ากับรายการ "จำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัย"

1.1 รายการที่ 9 "วิธีชำระเบี้ยประกัน" เบี้ยประกันชีวิตอาจจะชำระเป็นงวดรายเดือน คือชำระทุกเดือน รายสามเดือน คือชำระทุกสามเดือน รายหกเดือน หรือรายปีก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความประสงค์ของผู้เอาประกัน ซึ่งการชำระเบี้ยประกันโดยสมัครใจสามารถวันถึงกำหนดชำระที่ระบุไว้ เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการที่จะรักษากรมธรรม์ใหม่ผลบังคับเต็มจำนวนเงินซึ่งเอาประกัน บริษัทผู้รับประกันส่วนมากจะส่งใบเตือนให้ผู้เอาประกันก่อนถึงกำหนด เพื่อให้เดือนให้ชำระเบี้ยประกัน แต่โดยทั่วไปบริษัทจะผ่อนผันให้ 30 วัน สำหรับกรณีผู้ชำระเบี้ยประกันเป็นรายปี รายหกเดือน และรายสามเดือน และผ่อนผันให้ 15 วันสำหรับผู้ชำระเบี้ยประกันเป็นรายเดือน

1.1 รายการที่ 11 "ค่าธานีและอากรแสตมป์" เบี้ยประกันวินาศภัยจะต้องเสียภาษีการถ่วงลด 3 ของเบี้ยประกัน ภาษีเทศบาลร้อยละ 10 ของภาษีการค้า รวมเป็นเสียภาษีการค้าและเทศบาลร้อยละ 3.3 ของเบี้ยประกัน และจะต้องปิดอากรแสตมป์ในกรมธรรม์อีกร้อยละ 40 สอดคล้องของเบี้ยประกัน

1.1 รายการที่ 12 "ค่าอากรแสตมป์" สำหรับเบี้ยประกันชีวิตเพียงแต่ปิดอากรแสตมป์เพียง 50 สอดคล้องของจำนวนเงินที่เอาประกัน

1.1 รายการที่ 13 "ค่าบำเหน็จ" หมายถึงค่านายหน้าของบริษัทประกันภัยจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันที่จ่ายคหะเบี่ยนเป็นนายหน้าหรือตัวแทนหาประกัน โดยปกติจะกำหนดไว้เป็นร้อยละของ เบี้ยประกัน

1.1 รายการที่ 15 "เลขที่กรมธรรม์ที่ออกใหม่" หมายถึงกรมธรรม์ฉบับใหม่ที่บริษัทผู้รับประกันออกให้แก่ผู้เอาประกัน ในกรณีที่กรมธรรม์ฉบับเก่าขาดอายุ เนื่องจากผู้เอาประกัน

ไม่ไ้จ่ายเบ้ยประกันภายในระยะเวลาอนันัน และผู้เอาประกันม่มีความประสงค์จะขอค้ออายุกรมธรรม์

การม่ให้กรวยการค่าง ๆ ที่กฎหมายบังคับให้ปรากฏอยู่ ในสมุหะเบ้ยรับประกันนี้ ทางกองประกันไ้เพ่งเล็งถึงประโยชน์ในการควบคุมเบ้ยสำคัญ ซึ่งก็เบ้ยรับประกันของบริษัท ค้ยสำหรับกรที่จะค้งมีการจคณ์ให้กรวยการเหล่านั้ไ้เป็นหลักฐานนอกจากนี้บริษัทรับประกันก็อาจจะเพิ่มเก้มรายการอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการค้เบ้ยงานของบริษั้ เช่นวันที่วิยชำระเบ้ยประกัน วันที่จ่ายค้เบ้ยให้แก่นายหนาหรือค้วแทน และวันที่หักเล็กรมธรรม์เพื่อบริษั้จะไ้ทราบวากรมธรรม์รายไ้ค้ไ้รับชำระเง้เงินแล้ว เพื่อจะไ้จ่ายค้เบ้ยให้แก่นายหนา และจะค้งลงวัน เก้ยน ปี ที่จ่ายค้เบ้ยให้ เพื่อป้องกันกรจ่ายซ้ำอีก ส่วนกรมธรรม์ไ้ค้ที่บริษั้ยังไม่ไ้รับชำระค้เบ้ยประกัน ก็จะได้มีการค้คคตามค้งตามค้อไป สำหรับวันที่หักเล็กรมธรรม์มีไ้เพื่อไ้ทราบวากรมธรรม์รายเน้ยกเล็กเมื่อไร ถ้าผู้เอาประกันจะเรียกรงให้บริษั้ชคไ้วลาเสียหายที่เก้คขึ้นนภายหลังวันที่หักเล็กรมธรรม์คคที่ไ้เบ้ยหักไ้ในทะเบ้ยนแล้ว บริษั้ก็จะไม่จ่ายค้ชคไ้เน้ และการจ่ายค้ชคไ้สำหรับสินทรัพย์ที่เสียหาย บริษั้ค้กรจะจ่ายค้อเมื่อไ้ชำระเบ้ยประกันรายเน้แล้ว

1.2 สมุหะเบ้ยเอาประกันค้อ การประกันค้อ ค้อการที่บริษั้รับประกันไ้แล้ว และไ้ค้ที่รับประกันไ้ทั้งหมค้หรือแก่บางค้งของกรมธรรม์ไปย้งบริษั้รับประกันอีกบริษั้หนึ่ง เพราะวาค้ที่บริษั้รับเสี่ยงนนั้นเก้คกว่าค้ล้งของบริษั้ หรือบริษั้ค้องการจะกระจบบการเสี่ยงภัยแต่ละราย ตามปกติบริษั้ประกันไ้ค้โดยทั่วไปไม่ค้องการปฏิเสชที่จะรับประกันภัยของผู้อ้ประกันภัยค้ค้ ค้ค้เน้ค้จ้รวมเง้เงินที่รับเสี่ยงภัยรายไ้ค้มีมากกว่าที่บริษั้รับไ้ไ้ค้ แทนที่บริษั้จะรับประกันเพียงเทาจำนวนเง้เงินที่รับเองไ้ค้ ก็อาจจะค้คคกับบริษั้รับประกันอื่นให้ชว้แบ่งเบาค้การเสี่ยงภัยของค้เน้เสียบาง

ในการดำเนินการประกันต่อ (Cession) บริษัทรับประกันต่อ (Reinsurer) จะได้รับเบี้ยประกันจากบริษัทประกันภัยที่ได้รับประกันภัยนั้นไว้ และบริษัทรับประกันต่อจะจ่ายค่าเสียหายให้แก่บริษัทที่เอาภัยไปประกันต่อ ซึ่งตามปกติค่าเสียหายที่จ่ายจะมีจำนวนมากกว่าที่บริษัทจ่ายให้แก่หน่วยงานหรือตัวแทนของตน

สัญญาประกันต่อระหว่างบริษัทประกันภัยกับบริษัทประกันต่อ ย่อมไม่ผูกพันผู้เอาประกันภัย เพราะเมื่อสิ้นเหตุภัยที่เอาประกันได้รับความเสียหาย ผู้เอาประกันย่อมจะเรียกร้องกับบริษัทที่ตนได้ทำประกันไว้ให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนโดยไม่คำนึงว่าจะมีการประกันต่อหรือไม่ เมื่อบริษัทประกันได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันแล้ว ก็จะต้องเรียกค่าสินไหมคืนจากบริษัทรับประกันต่อตามส่วนของเบี้ยประกันที่เอาไปประกันต่อ

การประกันต่อแต่ละกรมธรรม์บริษัทประกันภัยจะต้องมีการบันทึกลงในทะเบียนเอาประกันต่อดังมีรายการดังต่อไปนี้

1. เลขที่ใบคำขอประกันต่อ
2. กรมธรรม์ประกันต่อและใบสลักหลัง
  - เลขที่
  - เวลาเริ่มต้น
  - เวลาสิ้นสุด
3. ชื่อบริษัทรับประกันต่อ
4. จำนวนเงินซึ่งเอาประกันต่อ
5. เบี้ยประกันต่อ (การประกันชีวิต)
6. กำนายหน้ารับ (การประกันชีวิต)
7. เบี้ยประกันตลอดชีพ
8. วันที่จ่ายเบี้ยประกันต่อ
9. เบี้ยประกันต่อสุทธิค้างจ่าย ณ วันสิ้นปี
10. เลขที่กรมธรรม์เดิมและใบสลักหลัง
11. หมายเหตุ

รายการที่ 5,6 "เบี้ยประกันต่อ" และ "ค่านายหน้ารับ" สำหรับกิจการประกันชีวิตให้แสดงจำนวนเบี้ยประกันที่จะต่อให้ และค่านายหน้าที่จะได้รับจากการประกันต่อ เมื่อนำเบี้ยประกันต่อหักด้วยค่านายหน้ารับ ก็จะคงเหลือเป็นเบี้ยประกันต่อสุทธิ สำหรับการประกันวินาศภัยให้แสดงเพียงรายการที่ 7 คือ "เบี้ยประกันต่อสุทธิ"

รายการที่ 10 "เลขที่กรมธรรม์เดิมและใบสลับหลัง" หมายถึงเลขที่กรมธรรม์บริษัทประกันภัยรับประกันโดยตรงจากผู้อุเอาประกัน

1.4 สัญญาเขียนกรมธรรม์เวทิตัน (ใช้สำหรับกิจการประกันชีวิต)

ถ้าผู้อุเอาประกันชีวิตไม่ได้อุเอาเบี้ยประกันภายในระยะเวลาที่แน่นอนนับตั้งใจกลางไว้ข้างกรมธรรม์นั้นก็จะขาดอายุ (Lapsation) และไม่เบี้ยส่งคืน เพราะเงื่อนไขที่สำคัญเพื่อรักษากกรมธรรม์ให้มั่นคงยังคงอยู่ก็คือ การชำระเบี้ยประกันโดยต่อเนื่องกัน แต่อย่างไรก็ตามกรมธรรม์จะไม่ขาดอายุ ถ้าได้มีการชำระเบี้ยประกันโดยต่อเนื่องกันตามกำหนดเวลาที่กำหนดชำระเบี้ยประกัน ความหลักปฏิบัติโดยทั่ว ๆ ไป เมื่อผู้อุเอาประกันชำระเบี้ยประกันจนครบ 3 ปี ผู้อุเอาประกันอาจจะขอแปรสภาพกรมธรรม์เป็นประเภทใช้เงินสำเร็จ (Paid-up Policy) โดยอัตโนมัติ ด้วยการลดจำนวนเงินซึ่งผู้อุเอาประกันลง ซึ่งผู้อุเอาประกันหมกภาระในเรื่องการชำระเบี้ยประกันต่อไป ความบริษัทผู้รับประกันยังคงมีความรับผิดชอบต่อผู้อุเอาประกันอยู่ แต่จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินซึ่งผู้อุเอาประกันไว้เดิม เรียกว่า "มูลค่าใช้เงินสำเร็จ"

มูลค่าใช้เงินสำเร็จนี้ไม่ได้อุเอาเป็นเงินสดทันที แต่จะจ่ายค่าเมื่อมีเหตุการณ์ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขของการประกันที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อตาย หรือเมื่อสัญญาครบกำหนด

ในระหว่าง 3 ปีแรกของการประกัน ถ้าผู้อุเอาประกันไม่ชำระเบี้ยประกันภายในระยะเวลาที่แน่นอน ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปให้เวลาภายใน 30 วันนับจากวันครบกำหนดที่จะต้องชำระเบี้ยประกัน กรมธรรม์นั้นก็จะขาดอายุ ซึ่งผู้ถือกรมธรรม์จะถูกรับเบี้ยประกันที่ไถ่ถอนไปแล้วทั้งหมด สำหรับผู้อุเอาประกันถูกเรียกเบี้ยประกันทั้งหมดมีอยู่ 2 ประการคือ

ประการแรก เบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันชำระให้แก่บริษัทผู้รับประกันไม่อยู่ในลักษณะเงินฝากธนาคาร ซึ่งอาจจะถอนได้ใบเมื่อต้องการ แต่เป็นการจ่ายค่าคุ้มครองในการประกันซึ่งมีค่ายิ่งต่อชีวิตของผู้เอาประกัน ซึ่งถ้ามีการเสียชีวิตบริษัทจะต้องจ่ายเต็มจำนวนเงินที่เอาประกันหรือทุนประกัน ซึ่งย่อมเป็นจำนวนที่มากกว่าเบี้ยประกันที่ได้ชำระไว้ในปีแรก ๆ ของกรมธรรม์

ประการที่สอง บริษัทจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูงในระหว่างปีแรกของการรับประกันกรมธรรม์รายหนึ่ง ๆ ตามปกติเกือบจะเท่ากับเบี้ยประกันตลอดปี ซึ่งบริษัทรับประกันจะต้องจ่ายค่าตรวจสุขภาพ ค่านายหน้า เงินเดือนพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับใบคำขอและในการออกกรมธรรม์ เป็นต้น ถ้าผู้เอาประกันหยุดชำระเบี้ยประกันภายหลังที่ได้ชำระไว้เพียงงวดเดียว ซึ่งจะเป็นการชำระเบี้ยประกันงวด 3 เดือน หรือ 6 เดือนก็ตาม บริษัทก็ต้องขาดทุนในกรมธรรม์นั้น เพราะเบี้ยประกันที่ได้รับไม่สามารถจะชดเชยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จ่ายไปได้ ถ้าชาคอายุในปีที่ 2 และที่ 3 บริษัทผู้รับประกันอาจจะมีกำไรบ้าง แต่อย่างไรก็ตามบริษัทจะต้องนำไปชดเชยกับการสูญเสียที่เกิดขึ้น สำหรับกรมธรรม์ที่ชาคอายุในระหว่างปีแรก

ถ้าผู้เอาประกันได้ชำระเบี้ยประกันไปแล้ว 3 ปี หากไม่ประสงค์จะชำระเบี้ยประกันต่อไปอีก หรือหมดความสามารถที่จะชำระเบี้ยประกันต่อไปตามสัญญาที่ได้ทำไว้ และเนื่องจากกรมธรรม์ฉบับนั้นได้มีเงินสำรองเกิดขึ้นจำนวนหนึ่ง ผู้เอาประกันอาจจะขอเวนคืนกรมธรรม์ (*surrender*) โดยขอรับค่าเวนคืนเป็นเงินสด

การเวนคืนกรมธรรม์เป็นการบอกเลิกสัญญาประกันชีวิตก่อนที่สัญญาจะครบกำหนด เมื่อผู้เอาประกันได้รับเงินเวนคืนกรมธรรม์แล้ว ความผูกพันระหว่างผู้เอาประกันและบริษัทผู้รับประกันจะหมดไปโดยสิ้นเชิง

ค่าเวนคืน คือ เงินสดที่ผู้เอาประกันจะได้รับคืนจากบริษัทผู้รับประกันในกรณีเวนคืนกรมธรรม์ ซึ่งในระยะแรก ๆ จะได้น้อยเพียงส่วนน้อยของเบี้ยประกันที่จ่ายแล้ว บริษัทรับประกันส่วนมากได้รับรองค่าเวนคืนอย่างต่ำไว้เป็นเปอร์เซ็นต์ระหว่าง 25%-40% ของ

เบี้ยประกันไม่รวมเบี้ยประกันปีแรก เหตุผลที่สำคัญในการที่ผู้เอาประกันได้คืนเบี้ยประกันเป็นจำนวนน้อยคือ เบี้ยประกันที่จ่ายนี้ไม่เหมือนกับการฝากธนาคารซึ่งจะถอนได้ในเมื่อต้องการ จำนวนเบี้ยประกันที่บริษัทประกันภัยรับไว้ก็จะนำไปเป็นทุนสำรอง จากเงินจำนวนนี้บริษัทผู้รับประกันต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในปีแรก และเสียค่าใช้จ่ายในปีต่อไปด้วย ทั้งยังต้องเตรียมเงินไว้ชดเชยเมื่อผู้เอาประกันตาย ยอดคงเหลือของทุนสำรองนี้เท่านั้นที่จะนำมาแบ่งระหว่างผู้เอาประกันที่ยังมีชีวิตอยู่ ส่วนแบ่งของผู้เอาประกันแต่ละคนก็จะเท่ากับเบี้ยประกันที่จ่ายไปแล้วหักค่าใช้จ่ายและส่วนเฉลี่ยของค่าสินไหมทดแทน ซึ่งผู้เอาประกันที่ยังมีชีวิตอยู่ก็มีส่วนร่วมในการชวยจ่ายค่าสินไหมให้แก่ผู้เอาประกันที่ประสบเคราะห์ร้าย เป็นจำนวนน้อยที่ต้องเสียชีวิตไป ดังนั้นค่าเวนคืนที่บริษัทรับประกันจ่ายคืนให้แก่ผู้เอาประกันจึงมีจำนวนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับเงินที่ผู้ถือกรมธรรม์ได้จ่ายไปในลักษณะของเบี้ยประกัน

เมื่อผู้เอาประกันมีความประสงค์จะเวนคืนกรมธรรม์ บริษัทผู้รับประกันจะต้องมีการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการเวนคืนในสมุดทะเบียน ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีรายการต่าง ๆ ในสมุดทะเบียนกรมธรรม์เวนคืน ดังนี้คือ

1. วัน เดือน ปี ที่เวนคืนกรมธรรม์
2. ประเภทของการประกันชีวิต
3. เลขที่กรมธรรม์ประกันภัย
4. ชื่อผู้เอาประกัน
5. เหตุที่เวนคืน
6. จำนวนเงินที่เอาประกันภัย
7. เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์
8. ชื่อผู้เอาประกัน
9. หมายเหตุ

จะเห็นได้ว่ารายการต่าง ๆ เหล่านี้ ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการเวนคืนกรมธรรม์อย่างเพียงพอแล้ว แต่เพื่อประโยชน์ในการควบคุมภายในบริษัท ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรจะ

เพิ่มของวันที่ได้จ่ายเงินค่าเวนคืนแก่ผู้ประกอบการ และของจำนวนค่าเบี้ยประกันที่ผู้ประกอบการได้นำส่งแล้วก่อนที่خواเวนคืนกรมธรรม์ไว้ในทะเบียนแล้ว เพื่ออย่างน้อยก็จะได้เป็นการตรวจสอบว่าเงินค่าเวนคืนจะคงไม่เกินจำนวนเบี้ยประกันที่ได้รับมาเป็นต้น

1.5 สมุทระเบียนเงินที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย

บริษัทประกันชีวิตทำหน้าที่เหมือนเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ถือกรมธรรม์ และเมื่อมีเกิดเหตุการสิ้นตามเงื่อนไข บริษัทจะปลดเปลื้องภาระความรับผิดชอบโดยการจ่ายเงินตามจำนวนให้แก่ผู้ถือกรมธรรม์ในกรณีที่เสียชีวิตก่อนครบระยะเวลาประกัน หรือในกรณีที่ผู้ถือกรมธรรม์ถึงแก่กรรม จะจ่ายให้แก่ทายาทตามกฎหมายหรือผู้รับผลประโยชน์ซึ่งมีชื่อระบุไว้ในกรมธรรม์ ถ้าบริษัทรับประกันจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือจ่ายเงินตามที่เอาประกันซึ่งเรียกว่า "ทุนประกัน" ควบความเห็นออกเห็นใจและรวดเร็ว ย่อมจะช่วยให้บริษัทมีลูกค้ามากขึ้น

ก่อนที่บริษัทจะจ่ายค่าสินไหมแก่ผู้ประกอบการ บริษัทจะต้องตรวจสอบว่ากรมธรรม์นั้นถูกต้องและสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว และผู้เรียกร้องค่าสินไหมสามารถพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจของบริษัทได้ว่าเป็นผู้มีสิทธิรับเงินโดยถูกต้อง

การจ่ายเงินค่าสินไหมเมื่อกรมธรรม์ครบกำหนด

บริษัทผู้รับประกันจะจ่ายเงินครบกำหนดตามกรมธรรม์ให้แก่บุคคลผู้ถือกรมธรรม์เองในกรณีที่ผู้ถือกรมธรรม์ยังมีชีวิตอยู่ เว้นแต่ผู้ประกอบการจะระบุไว้ในกรมธรรม์ว่าให้จ่ายแก่ผู้ใด บริษัทของการก่อนจะจ่ายค่าสินไหมคือ

1. การพิสูจน์อายุ ถ้าบริษัทยังไม่ได้พิสูจน์อายุมาก่อนเมื่อครบรับประกัน ผู้เอาประกันจะต้องพิสูจน์อายุของตนโดยอิสระสามะใบคร้ามาแสดง
2. กรมธรรม์ การที่บริษัทต้องเรียกกรมธรรม์กลับคืนก็เพื่อพิจารณาสัญญา และตรวจสอบว่ามีได้มีการโอนสิทธิให้ผู้รับประโยชน์คนอื่น นอกจากนั้นยังเท่ากับเอาสัญญาที่กรมธรรม์คืนเป็นอันยกเลิกความผูกพันต่อกัน
3. โฉนดรับเงินตามจำนวนเงินที่เอาประกันและได้รับเงินไปแล้ว และโคลงนามโดยผู้ถือกรมธรรม์

ปกติบริษัทมักจะแจ้งวัน เดือน ปี ที่จะครบกำหนดให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ทราบล่วงหน้า
ก่อนประมาณ 3 เดือน และขอให้ผู้เอาประกันส่งเอกสารต่าง ๆ ที่ต้องการให้บริษัท ทั้งนี้
เพื่อที่บริษัทจะได้เตรียมจ่ายเงินได้ในวันที่ครบกำหนด หรือวันถัดไปถ้าวันครบกำหนดตรงกับ
วันหยุดการทำงานของบริษัท

การจ่ายคืนค่าสินไหมเมื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์เสียชีวิต

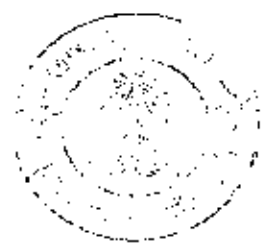
เมื่อบริษัทได้รับแจ้งว่าผู้ถือกรรมสิทธิ์เสียชีวิต บริษัทจะแจ้งให้ผู้รับผลประโยชน์
หรือทายาทตามกฎหมายของผู้ถือกรรมสิทธิ์ทราบถึงเอกสารต่าง ๆ ที่ต้องส่งให้บริษัท เพื่อ
พิจารณาการจ่ายค่าสินไหม ความรับผิดชอบในการพิสูจน์เพื่อจ่ายค่าสินไหมจึงขึ้นอยู่กับผู้รับ
ผลประโยชน์หรือทายาทตามกฎหมาย เอกสารต่าง ๆ มีดังนี้

1. กรรมสิทธิ์ประกันชีวิต
  2. หลักฐานพิสูจน์อายุ ถ้ามีใ้แก่การรับรองน้ำหนัก
  3. มรณบัตร
  4. ใบรับรองของแพทย์ที่ได้ทำการพยาบาลรักษาครั้งสุดท้ายนั้น ถ้าเป็นการตาย
ผิดปกติเป็นอุบัติเหตุ จมน้ำ หรือโดยอุบัติเหตุอย่างอื่น ๆ จะต้องมีใบสั่งสุตรหลักฐาน
ประกอบด้วย
  5. ใบรับรองรูปพรรณจากผู้ที่เกี่ยวข้องและอยู่ด้วยในขณะที่ผู้เอาประกันถึงแก่
กรรมหรือในขณะเสียชีวิตหรือฝัง
  6. ใบรับรองจากนายจ้างของผู้ถึงแก่กรรม (ถ้ามี)
  7. ค่าเรียกวงค่าสินไหมตามกรรมสิทธิ์
  8. หลักฐานพิสูจน์สิทธิของผู้เรียกร้องหรือทายาทตามกฎหมาย ถ้ามีใ้แก่การแต่งตั้ง
ผู้รับประโยชน์ไว้
- รายการที่ 4, 5, 6. บริษัทอาจยกเว้นให้ได้ในบางกรณี

หลังจากที่บริษัทได้รับเอกสารต่าง ๆ จากผู้เรียกร้องแล้ว บริษัทจะตรวจสอบเอกสารเหล่านั้นจนแน่ใจว่าไม่มีการเรียกร้องที่ถูกต้องตามกฎหมาย บริษัทพร้อมที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์นั้น

สรุประเบียบเงินที่จ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยมีรายการต่าง ๆ ดังนี้

1. เงินค่าเบี้ย
2. เงินที่กรมธรรม์ประกันชีวิต
3. เงินที่กรมธรรม์ประกันรถ
4. เงินเอาประกัน
5. เงินกู้ยืม
6. วัน เดือน ปี - มรณะ
- ครบกำหนด
7. วัน เดือน ปี ที่จ่าย
8. จำนวนเงินที่จ่าย - มรณะ
- ครบกำหนด
9. จำนวนเงินที่จ่าย ณ วันสิ้นปี
10. จำนวนเงินที่เอาประกันรถ
11. จำนวนเงินที่ได้คาดว่าจะได้รับจากการประกันรถ
12. ค่าเสียหาย

1.6 สรุประเบียบการสินไหมทดแทน

สำหรับการประกันวินาศภัย เมื่อสิทธิหน้าที่ได้เอาประกันเกิดความเสียหายขึ้น ผู้เอาประกันนั้นต้องแจ้งข้อเท็จจริงให้บริษัททราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันไว้โดยมีหลักฐาน การแจ้งจะก่อให้เกิดผลเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เอาประกันต้องดำเนินการป้องกัน และรักษาทรัพย์สินนั้น

มีให้ได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้นซึ่งบริษัทจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเหล่านี้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบของบริษัทต่อความเสียหายนั้น จะต้องเป็นความเสียหายที่มีได้เนื่องมาจาก ความประมาณเดิม หรือโดยเจตนาทุจริตของผู้เอาประกันเอง

การจ่ายค่าสินไหมทดแทน บริษัทจะจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ตามจำนวนวินาศภัยที่แท้จริงซึ่งบริษัทประกันจะรับผิดชอบตามจำนวนความเสียหายที่อาจประเมินเป็นเงินได้ แก่ตองไม่เกินกว่าจำนวนราคาความคุ้มครองเพื่อให้ทรัพย์สินนี้เก็บมีสภาพเหมือนเดิมในเวลาอันสมควรด้วยโดยปกติถ้าทรัพย์สินเอาประกันเสียหายทั้งหมด บริษัทผู้รับประกันจะจ่ายเป็นเงินให้ผู้เอาประกันเท่าจำนวนเงินที่เอาประกัน เพื่อลดแทนทรัพย์สินที่เสียหายไป ถ้าทรัพย์สินเสียหายบางส่วนบริษัทผู้รับประกันอาจจะซ่อมแซมให้กลับคืนสภาพเดิม หรือจ่ายเงินให้ผู้เอาประกันไปรวมให้สินทรัพย์มีสภาพเหมือนเดิม

ทรัพย์สินที่เอาประกันเสียหายบางส่วน เมื่อได้มีการจ่ายค่าเสียหายบางส่วนหรือค่าให้กลับคืนสภาพเดิมแล้ว กรมธรรม์นั้นยังมีผลคุ้มครองต่อไปตามกำหนดเวลาประกันที่ระบุไว้ในกรมธรรม์แต่จะลดลง เท่ากับจำนวนค่าเสียหายบางส่วนที่ได้จ่ายหรือรวมแล้วให้กลับคืนสภาพเดิม

เมื่อทรัพย์สินของบริษัทได้รับประกันไว้เกิดความเสียหาย และบริษัทจะต้องจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกัน บริษัทผู้รับประกันจะต้องมีการบันทึกรายการที่เกิดความเสียหายในสมุดทะเบียนตราสินไหมทดแทนตามที่กฎหมายได้กำหนดให้มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. เลขที่ใบแจ้งอุบัติเหตุ
2. เลขที่กรมธรรม์ประกันภัย
3. ชื่อผู้เอาประกัน และ/หรือผู้เสียหาย
4. ชื่อผู้รับประกัน
5. เวลาเกิดอุบัติเหตุ
6. ค่าสินไหมทดแทน — ที่คาดว่าจะต้องจ่าย
— ที่จ่ายจริง
— วันที่จ่าย

7. เลขที่กรมธรรม์ประกัน
8. ค่าสินไหมทดแทนรับคืน
9. ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย ณ วันสิ้นปี
10. หมายเหตุ

รายการที่ 3 และ 4 ชื่อเอาประกันและผู้รับประโยชน์เอาประกันจะเป็นบุคคลคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้ เช่น ผู้เอาประกันเป็นเจ้าของบ้าน และเอาประกันอสังหาริมทรัพย์บ้านหลังนั้น ดังนั้นชื่อเอาประกันและผู้รับประโยชน์ก็เป็นบุคคลเดียวกัน แต่หากหาว่าเอาประกันนำบ้านของตนที่ไต่ค่าประกันอสังหาริมทรัพย์ไปแล้วไปเป็นหลักทรัพยค้ำประกันการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ แล้วธนาคารก็จะเป็นผู้รับประโยชน์ตามบ้านหลังนั้นเกิดความเสียหายขึ้น ในกรณีนี้ในกรมธรรม์จะต้องมีชื่อระบุว่าเป็นผู้รับประโยชน์ไว้ด้วยควมยินยอมหรือเป็นไปจากความประสงค์ของผู้เอาประกัน

รายการที่ 8 ค่าสินไหมทดแทนรับคืน หมายถึงค่าสินไหมที่จะได้รับคืนจากการประกันต่อใหม่หรือประกันภัยอื่น ซึ่งการกำหนดก็จะกำหนดตามจำนวนทุนประกันที่ถือให้

1.7 สัญญาออมเงินในสัญญากรมธรรม์เป็นประกัน (กรมธรรม์ประกันชีวิต)

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า เมื่อผู้เอาประกันชีวิตชำระเบี้ยประกันต่อเนื่องกันจนครบ 3 ปีแล้ว บริษัทให้โอกาสแก่ผู้ถือกรมธรรม์เลือกเอาเงินกรมธรรม์โดยขอรับเงินสดจากบริษัท สำหรับผู้ถือกรมธรรม์ที่มีความจำเป็นในด้านการเงิน และไม่ต้องการที่จะเอาคืนกรมธรรม์ ก็อาจจะขอเงินจากค่าเวนคืนกรมธรรม์ ซึ่งบริษัทโดยมากในกฎโดยประมาณ 90—100% ของค่าเวนคืนดังที่ระบุไว้ในเงื่อนไขของสัญญากรมธรรม์ และผู้ถือกรมธรรม์จะคงเอากรมธรรม์มาเป็นประกันในการกู้ยืม เงินกู้ตามกรมธรรม์อาจจะนำมารักษาเป็นเงินก้อน หรือผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ในเวลาใดก็ได้ และผู้เอาประกันจะคงชำระเบี้ยประกันต่อไปพร้อมกับควยคอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ตามกรมธรรม์โดยสม่ำเสมอ มิฉะนั้นกรมธรรม์อาจขาดอายุหรือกลายเป็นกรมธรรม์ไร้เงินสำเร็จ แล้วแต่เงื่อนไขในกรมธรรม์ อัตรา

คอกเบี้ยเงินกู้ตามเงื่อนไขข้อที่เรียกเก็บกันในประเทศไทย อยู่ในอัตราประมาณร้อยละ 8 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราคอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราคอกเบี้ยที่กู้เงินจากธนาคาร ทั้งนี้เพราะว่าบริษัท ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในด้านการเงินซึ่งเกิดขึ้น เพียงชั่วคราว

การให้กู้เงินโดยมีกรมธรรม์ประกันชีวิตจะคงบันทึกรายการต่าง ๆ ในทะเบียน คังบงก

1. ลำดับที่
2. เลขที่กรมธรรม์
3. ชื่อผู้กู้เงิน
4. เวลาเริ่มตน
5. เวลาสิ้นสุด
6. เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์
7. จำนวนเงินกู้เงิน
8. อัตราคอกเบี้ย
9. จำนวนคอกเบี้ยคองปี
10. คอกเบี้ยเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่กู้
11. หมายเหตุ

การกู้เงินตามกรมธรรม์ประกันชีวิต กรมธรรม์นั้นยังมีมูลค่าครองชีวิตเท่าจำนวน ทุนประกันเพราะยังมีการจ่ายเงินเบี้ยประกันทุกงวดอย่างต่อเนื่อง ควบกับการเวนคืนกรมธรรม์ ซึ่งเป็นการยกเลิกการประกันตามกรมธรรม์

1.8 สมุดทะเบียนใหญ่

บริษัทรับประกันภัยนอกจากจะประกอบการรับประกันแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นคลังเงินในการให้กู้ยืม ลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เช่น รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ สาธารณชน พันธบัตรรัฐบาล ให้กู้ยืมเงินแก่ตน

การลงทุนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบริษัทประกันชีวิต เพราะบริษัทไม่เพียงแต่ต้องจ่ายเงินทดแทนตามสัญญาในกรณีผู้เอาประกันภัยมรณะ มาคเจ็บ หรือทุพพลภาพเนื่องจากอุบัติเหตุเท่านั้น แต่ต้องจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้เอาประกันเมื่อสัญญาครบกำหนด เช่น การประกันแบบสะสมทรัพย์และยังทำหน้าที่เป็นสถาบันส่งเสริมการออมทรัพย์อีกด้วย คือเป็นประกันที่ผู้เอาประกันภัยชำระให้เปรียบเสมือนเป็นการออมทรัพย์ของผู้เอาประกัน ผู้เอาประกันอาจขอถอนเงินที่ออมไว้กับบริษัทคืนได้ตามสัญญา โดยจะได้รับดอกเบี้ยจากจำนวนเงินที่ผู้เอาประกันออมไว้กับบริษัทด้วย ดังนั้นบริษัทประกันจึงมีหน้าที่ต้องนำเงินส่วนที่จะต้องจ่ายคืนในอนาคตอันไกลไปลงทุน เพื่อจะได้ผลตอบแทนให้พอคุ้มที่สัญญาว่าจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันตามที่ตกลงกันไว้ แต่บริษัทจะสามารถทำได้หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินและนโยบายการลงทุนของบริษัท ประโยชน์ของการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต นอกจากจะช่วยเสริมธุรกิจของบริษัทโดยส่วนรวมและก่อให้เกิดการผลิตและการว่างงานแล้ว บริษัทที่ได้รับจากการลงทุนของบริษัทจะช่วยไหลจากเงินทุนการประกันชีวิตลดลงด้วย

การประกันชีวิตเป็นการออมทรัพย์ในระยะยาว บริษัทจึงลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว เป็นการส่งเสริมในอุตสาหกรรมที่มีโครงการระยะยาว ส่วนการประกันวินาศภัยเป็นการประกันในระยะสั้น การใหญ่จึงมีระยะเวลาสั้น และเป็นการช่วยส่งเสริมโครงการผลิตที่ระยะสั้น

การให้กู้ยืมของบริษัทประกันภัย ก็เหมือนกับการให้กู้ยืมของกิจการธนาคารพาณิชย์ โดยทั่วไป ซึ่งจะต้องมีหลักทรัพย์เป็นประกันในการกู้ยืมเงิน และบริษัทประกันภัยก็จะได้รับดอกเบี้ยเป็นการตอบแทนในการให้กู้ยืมนั้น การให้กู้ยืมของบริษัทประกันภัยแต่ละรายต้องลงบันทึกรายละเอียดไว้ต่าง ๆ ในสมุดทะเบียนใหญ่ตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

1. ลำดับที่
2. ชื่อของผู้อยู่
3. ชื่อผู้กำกับ
4. หลักทรัพย์ประกัน
5. ราคาหลักทรัพย์ประกัน
6. เวลาเริ่มต้น
7. เวลาสิ้นสุด
8. กำหนดเวลาออกรถ
9. จำนวนเงินกู้ยืม
10. อัตราดอกเบี้ย
11. จำนวนดอกเบี้ยต่อปี
12. ดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันสิ้นปี
13. หมายเหตุ

2. สมุดบัญชี

บริษัทประกันภัยในประเทศไทยจะคงค้ำ เป็นงานในรูปของบริษัทจำกัด สมุดบัญชีของ บริษัทประกันภัยจึงเหมือนกับบริษัทจำกัดอื่น ๆ ที่ระดมธุรกิจตัว ๆ ไป ตามที่กฎหมายกำหนดไว้การลงบัญชีก็จะคงเป็นระบบบัญชีตามหลักการบัญชีตัว ๆ ไป

รายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัท

เงื่อนไขควบคุมกิจการประกันภัย แต่เดิมได้กำหนดให้บริษัทประกันภัยส่งรายงานการดำเนินงานและงบการเงินประจำปีแก่เจ้าพนักงานควบคุมกิจการประกันภัยตามแบบบัญชีที่วางไว้ ซึ่งแบบฟอร์มนั้นไม่ใช่ว่าจะละเอียดและรัดกุมพอที่ทางรัฐบาลจะควบคุมกิจการประ

กันภัย คณาธิการรัฐบาลไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกันวินาศภัย 2510 และพระราชบัญญัติการประกันชีวิต 2510 เพื่อควบคุมบริษัทรับประกันภัย พร้อมทั้งได้มีการแก้ไขแบบฟอร์มใหม่ให้เป็นมาตรฐาน และเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้การบัญชีของบริษัทแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัทได้ถูกต้องและมีมาตรฐานเดียวกันหมด

รายงานกิจการประกันภัย จะต้องแสดงถึงกิจการรับประกันของบริษัทโดยละเอียด ความมีการรับประกันโดยตรง การประกันต่อ และเบี้ยประกันคงเหลือจำนวนสุทธิที่เป็นส่วนของบริษัทเท่าใด ค่าสินไหมทดแทนหรือการค่าใช้จ่ายไป และรับตีมาเป็นจำนวนเท่าใด และการรายงานกิจการประกันภัยจะต้องรายงานแยกเป็นแต่ละประเภทของการประกัน ดังนี้

รายงานกิจการประกันชีวิต

(ประเภทการประกันตลอดชีพ สะสมทรัพย์ หรือ เงินไถ่ประจำ)

จำนวนรวม   จำนวนเงิน

กรรมวิธีรับประกันภัย

1.	ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีก่อน		
2.	ที่ทำใหม่ระหว่างปี (รวมรับประกันต่อ)	_____	_____
3.	รวม (1+2)		
4.	ที่เอาไปประกันต่อ		
5.	ที่ครบกำหนด เปลี่ยนแปลง หรือเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัย		
6.	ที่ยกเลิกหรือขาดเบี้ยประกันภัย	_____	_____
7.	ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน (3-4-5-6)	_____	_____

	<u>จำนวนราย</u>	<u>จำนวนเงิน</u>
<u>เบี้ยประกันภัยรับระหว่างปี</u>		
8. ที่ทำใหม่ระหว่างปี		
ก. เบี้ยประกันปีแรก		
ข. เบี้ยประกันภัยส่งครั้งเดียว		
9. เบี้ยประกันรายปี		
10. ที่เอาไปประกันต่อ	_____	_____
11. สุทธิ (8+9-10)	=====	=====

เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่

- 12. เบื้องต้นมีกำหนด
- 13. เบื้องต้นมีจำนวน

เงินที่ต้องจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย (หักจำนวนที่เอาไปประกันต่อแล้ว)

- 14. สำหรับรายที่มรณะ
- 15. สำหรับรายที่ทุพพลภาพ
- 16. สำหรับรายที่ครบกำหนด
- 17. สำหรับเงินไถ่ประจำ
- 18. สำหรับรายที่เวนคืนกรมธรรม์

จำนวนราย   จำนวนเงิน

เงินที่กองจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยต่างจ่ายเมื่อสิ้นปีปัจจุบัน

- 19. สำหรับรายคุ้มครอง
- 20. สำหรับรายเหตุพิพลาภาพ
- 21. สำหรับรายที่กรมกำหนด
- 22. สำหรับเงินไต่ประจำ
- 23. สำหรับรายที่เว้นคืนกรมธรรม์

รายการที่ 8 เบี้ยประกันภัยที่ทำใหม่ระหว่างปี แม่งออกเป็นเบี้ยประกันภัยปีแรกและเบี้ยประกันสงครังเดียว เหตุที่แยกรายการเบี้ยประกันปีแรกไว้ เพราะว่าในระหว่างปีแรกของการรับประกันชีวิตรายใหม่ บริษัทรับประกันจะต้องจ่ายค่าไต่จ่ายในการรับประกันสูงคังไกลถาวมาแลวชางคน และเรือประโยชน์ในการค่าเป็นงานของบริษัทที่จะเปรียบเทียบกับจำนวนเบี้ยประกันปีแรกกับค่าไต่จ่ายของการรับประกันปีแรกว่าเป็นเท่าใด ส่วนเบี้ยประกันสงครังเดียวเจหมายถึง ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันทั้งหมดจะต้องจ่ายให้บริษัทรับประกันเพียงกรังเดียวซึ่งเป็นเงินจำนวนมากการชำระเบี้ยประกันทั้งหมดเพียงกรังเดียว จำนวนเงินเบี้ยประกันจะน้อยกว่าการชำระเบี้ยประกันโดยการช้อนชำระ เพราะบริษัทสามารถนำเงินจำนวนนี้ไปลงทุน และนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนนี้มาจ่ายคืนให้ผู้เอาประกัน จึงทำให้จำนวนเบี้ยประกันลดลง

รายการที่ 17 เงินที่กองจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยสำหรับเงินไต่ประจำ คำว่า "เงินไต่ประจำ" มีความหมายคล้าย ๆ กับบ้านานาย คือเมื่อผู้เอาประกันไต่ชำระเบี้ยประกันจนครบกำหนดระยะเวลาที่ใดตกลงกันไว้ บริษัทรับประกันชีวิตก็จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้ผู้เอาประกันตามที่ไต่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิต แลเหตุที่ผู้เอาประกันจะรับเงินจำนวนนี้ไปทั้งหมด ผู้เอาประกันก็จะตกลงกับบริษัทรับประกันโดยจะขอแบ่งรับเงินเป็นงวดไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบเงินจำนวนนั้น

รายงานผลการประกันวินาศภัย ประเภท... (อัครภัย ขนส่ง และเบ็คเคิลค)

	<u>จำนวนรวม</u>	<u>จำนวนเงิน</u>
ก. <u>จำนวนเงินเสียหายจากการประกันโดยตรง</u>		
1. ที่ยังกองอยู่เมื่อสิ้นปีก่อน		
2. ที่รับเสียหายใหม่ระหว่างปี	_____	_____
3. รวม (1+2)		
4. ที่ยกเลิก (หมดอายุ หรือ เลิกสัญญา)	_____	_____
5. ที่ยังกองอยู่เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน (3-4)	=====	=====
ข. <u>จำนวนเงินที่เสียหายจากการรับประกันต่อ</u>		
1. หักสิ้นระหว่างปี		
2. ที่ยังไมหมดอายุ เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน		
ค. <u>จำนวนเงินเสียหายที่เอาไปประกันต่อ</u>		
1. หักสิ้นระหว่างปี		
2. ที่ยังไมหมดอายุ เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน		
ง. <u>จำนวนเบี้ยประกันภัย</u>		
1. ที่ได้รับทั้งสิ้น (รวมรับประกันต่อ)		
2. หักคืน		
3. ที่เอาไปประกันต่อ	_____	_____
4. จำนวนสุทธิ (1-2-3)	=====	=====

จำนวนราย   จำนวนเงิน

จ. จำนวนเงินค่าสินไหมทดแทน

1. ที่จ่ายระหว่างปี	_____	_____
2. ที่ค้างจ่ายเมื่อสิ้นปีปัจจุบัน (รวมที่ประมาณจะคงจ่ายทั้งสิ้น)	_____	_____
3. ที่ค้างจ่ายเมื่อสิ้นปีก่อน	_____	_____
4. ที่รับกลับคืนจากการจำหน่ายซากทรัพย์	_____	_____
5. ที่ได้รับคืนจากการประกันต่อ	_____	_____
6. จำนวนสุทธิ (1+2-3-4-5)	=====	=====

ในข้อ ก. จำนวนเงินเสี่ยงภัยจากการประกันโดยตรง หมายถึงจำนวนเงินทุนประกันที่บริษัทได้รับประกันจากผู้เอาประกันภัยโดยลง และบริษัทเป็นผู้ออกกรมธรรม์ของ

ข้อ ข. จำนวนเงินเสี่ยงภัยจากการรับประกันต่อ หมายถึงจำนวนเงินทุนประกันที่บริษัทได้รับประกันต่อจากบริษัทประกันอื่น

ข้อ ค. จำนวนเงินเสี่ยงภัยที่เอาไปประกันต่อ หมายถึงจำนวนเงินทุนประกันที่บริษัทเอาไปประกันต่อให้บริษัทประกันอื่น

วิธีรวบรวมตัวเลขเพื่อทำรายงานนี้ ส่วนใหญ่จะได้มาจากสมุดทะเบียนต่าง ๆ ที่ได้ออกรวบรวมมาตามข้างต้น ทั้งสมุดทะเบียนเหล่านั้นบริษัทประกันภัยจะคงมีการบันทึกอยู่เป็นประจำ และจะเห็นได้ว่าการที่คงประกันภัยกำหนดให้บริษัทจัดทำสมุดทะเบียนต่าง ๆ นั้นก็เพื่อมีความประสงค์ให้บริษัทประกันภัยสามารถรวบรวมตัวเลขเพื่อทำรายงานส่งให้ทางกองประกันภัยเมื่อจำเป็นได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

จากรายงานตัวเลขของบริษัทประกันภัยต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้คงประกันภัยสามารถรวมรวมเป็นสถิติได้ว่าเป็นหนึ่ง ๆ บริษัทประกันภัยในประเทศไทยได้รับประกันสินทรัพย์ประเภทอัคคีภัย สงบสง และเบ็ดเตล็ดเป็นจำนวนเท่าใด และได้มีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนสำหรับการประกันภัยประเภทต่าง ๆ ไปเป็นจำนวนเท่าใดเป็นต้น

บัญชีกิจการและกำไรขาดทุน

วิธีการคำนวณวงการค้ากำไรและขาดทุนของบริษัทรับประกันภัยในประเทศไทย คล้ายกับวิธีการคำนวณวงการค้ากำไรและขาดทุนของบริษัทการค้าโดยทั่วไป คือแบ่งบัญชีกำไรขาดทุนออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. บัญชีกิจการ (Revenue Account) บัญชีกิจการของบริษัทรับประกันภัยเป็นบัญชีที่บันทึกรายไครายจ่ายที่เกี่ยวกับการรับประกันภัย (Underwriting) โดยตรงเปรียบเสมือนกับบัญชีการค้าของบริษัทที่ประกอบการค้าโดยทั่วไป
2. บัญชีกำไรและขาดทุน (Profit and Loss Account) แสดงถึงรายไครายจ่ายซึ่งไม่เกี่ยวกับการรับประกันโดยตรง เช่นรายไครายจ่ายเกี่ยวกับการลงทุน กำไรขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ และรายไครายจ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ได้ลงในบัญชีกิจการ บอการค้ากำไรหรือขาดทุนของบัญชีนี้จะยกไปบัญชีจัดสรรการค้ากำไรขาดทุน และบอคงเหลือในบัญชีจัดสรรจึงจะบอกไปลงในงบดุลเป็นขั้นสุดท้าย

แบบฟอร์มบัญชีกิจการและกำไรขาดทุนของบริษัทรับประกันภัยในประเทศไทย ซึ่งกำหนดโดยนายทะเบียนประกันภัยได้กำหนดแบบรูปบัญชี (Accounting Form) แบบออกในแต่ละประเภทของการประกันภัยคือ

บริษัท ..... จำกัด

บัญชีกิจการประกันชีวิต

ประจำปี ..... สิ้นสุดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(บาท)

(บาท)

- ๑. เงินที่คงจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยภัยจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว
  - ๑.๑ สำหรับรายที่มรณะ และทุพพลภาพ (ดูพหุผลภาพ ..... บาท)
  - ๑.๒ สำหรับรายที่ครบกำหนด
  - ๑.๓ สำหรับเงินไถ่ประจำ
- ๒. เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยภัยจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว
- ๓. กิจการสถาปนกิจสงเคราะห์
  - ๓.๑ หุ้่นสำรอง เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน
  - ๓.๒ .....
  - ๓.๓ .....
- ๔. เงินปันผลผู้เอาประกันหักจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว
  - ๔.๑ ที่จ่ายเป็นเงินสด
  - ๔.๒ ที่จ่ายโดยการลดเบี้ยประกัน
- ๕. ค่าใช้จ่ายในการรับประกัน (รายละเอียดที่ ๒๐)
- ๖. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน
  - ๖.๑ ประกันชีวิต
  - ๖.๒ เงินไถ่ประจำ
  - ๖.๓ .....
  - ๖.๔ .....
- ๗. กำไรยกไปบัญชีกำไรขาดทุน

- ๑. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีก่อน
  - ๑.๑ ประกันชีวิต
  - ๑.๒ เงินไถ่ประจำ
  - ๑.๓ .....
  - ๑.๔ .....
- ๒. เบี้ยประกันรับหักจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว
  - ๒.๑ เบี้ยประกันภัยปีแรก (ที่เอาประกันต่อ ..... บาท)
  - ๒.๒ เบี้ยประกันภัยปีต่อไป (ที่เอาประกันต่อ ..... /... บาท)
  - ๒.๓ เบี้ยประกันภัยจำนวนครั้งเดียว (ที่เอาประกันต่อ ..... บาท)
- ๓. กิจการสถาปนกิจสงเคราะห์
  - ๓.๑ หุ้่นสำรอง เมื่อสิ้นปีก่อน
  - ๓.๒ เงินค่าสมัครและค่าบริการ
  - ๓.๓ .....
  - ๓.๔ .....
- ๔. รายได้อื่น ๆ นอกจากการลงทุน
  - ๔.๑ .....
  - ๔.๒ .....
  - ๔.๓ .....
- ๕. ขาดทุนยกไปบัญชีกำไรและขาดทุน

ขอรับรองโดยสัตย์จริงว่า รายการดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นจริงทุกประการ

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท) (ประทับตราสำคัญของบริษัท)

บัญชีกิจการประกันชีวิต (แบบฟอร์มหน้า 82)

รายการวางค่ารายรับ

1. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีก่อน หมายถึงเงินสำรองประกันชีวิตที่บริษัทสำรองไว้เพื่อจ่ายคืนให้ผู้เอาประกันความเสียหายที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ การที่นำรายการเงินสำรองประกันภัยมาเป็นรายรับในบัญชีกิจการ เนื่องจากประมวลบัญชีการได้บัญชีไว้ดังนี้คือ

มาตรา 65 ตรีข้อ 1 ก "เงินสำรองจากเบี้ยประกันเพื่อสมทบทุนประกันชีวิตที่เกินไว้ก่อนคำนวณค่าไร เวลาระหว่างที่ไม่เกินร้อยละ 65 ของจำนวนเบี้ยประกันที่ได้รับในรอบระยะเวลาบัญชีหลังจากหักเบี้ยประกันซึ่งเอาประกันต่อออกแล้ว

ในกรณีของเงินตามจำนวนซึ่งเอาประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใด ไม่ว่าเต็มจำนวนหรือบางส่วน เงินที่ได้รับไปเฉพาะส่วนที่ไม่เกินเงินสำรองตามวรรคก่อนสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายนั้นจะถือเป็นรายจ่ายไม่ได้

ในกรณีเลิกสัญญาตามกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใด ให้เงินสำรองตามวรรคแรกจำนวนที่มิได้อยู่สำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตรายนั้นกลับมากำหนดเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่เลิกสัญญา "

2. เบี้ยประกันรับหักจำนวนที่เอาประกันต่อแล้ว เบี้ยประกันชีวิตตามที่แสดงในบัญชีกิจการแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภทคือ เบี้ยประกันภัยปีแรก เบี้ยประกันภัยปีต่อไป และเบี้ยประกันภัยจ่ายครั้งเดียว ซึ่งแต่ละประเภทนี้จะต้องแสดงจำนวนเบี้ยประกันที่เอาประกันต่อ (Reinsurance Ceded) ในบัญชีกิจการด้วย

3. กิจการภายในกิจสงเคราะห์ เนื่องจากวิธีใช้ประกันภัยในประเทศ ไทยมีการประกอบธุรกิจประเภทนี้เป็นส่วนน้อย ดังนั้นผู้เขียนจะไม่กล่าวถึง

4. รายได้อื่น ๆ นอกจากการลงทุน หมายถึงรายได้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการรับประกันภัย เช่น ค่าธรรมเนียมรับ เมื่อผู้เอาประกันมาขอชดเชยค่าเสียหายที่บริษัท หรือขอให้บริษัทพิมพ์สัญญากรมธรรม์ให้ใหม่ เป็นต้น

5. หากชดเชยออกไปบัญชีกำไรขาดทุน ในกรณีบัญชีกิจการไม่ปรากฏผลขาดทุนก็จะมีรายการนี้

รายการทางคานรายจ่าย

1. เงินที่ต้องจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว หมายถึงการจ่ายค่าสินไหมทดแทนและการจ่ายเงินครบกำหนดตามพันธะในกรมธรรม์ โดยแบ่งออกเป็น การจ่ายสำหรับรายที่มรณะและทุพพลภาพ รายที่ครบกำหนด และสำหรับเงินไต่ประจำ
2. เงินค่าเวนคืนกรมธรรม์ประกันภัยจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว หมายถึงจำนวนเงินค่าเวนคืนตามที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น หักด้วยจำนวนที่เอาประกันต่อ
3. กิจการฌาปนกิจสงเคราะห์
4. เงินปันผลผู้เอาประกันภัยจำนวนที่เอาประกันก่อนแล้ว หมายถึงจำนวนเงินปันผลที่บริษัทจ่ายให้ผู้เอาประกันตามสัญญาในกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยแบ่งออกเป็น การจ่ายเป็นเงินสด และจ่ายโดยการลดเบี้ยประกัน
5. ค่าใช้จ่ายในการรับประกัน มีรายการประกอบตามรายละเอียดที่ 20
6. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ที่ยังมีความผูกพันอยู่เมื่อสิ้นปีปัจจุบัน หมายถึงเงินสำรองที่บริษัทต้องสำรองไว้เพื่อจ่ายคืนให้ผู้เอาประกันตามพันธะและเวลาที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ วิธีการคำนวณเงินสำรองประกันชีวิตที่ถูกต้อง จะต้องคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันชีวิต สำหรับวิธีการคำนวณเงินสำรองประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยตามที่แสดงในบัญชีกิจการของแต่ละบริษัทไม่เหมือนกัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงในบทที่ 4
7. ถ้าไรยกไปบัญชีขาดทุน ถ้าบัญชีกิจการมีจำนวนรายได้สูงกว่ารายจ่าย ผิดทางก็จะเป็นกำไรในการรับประกันของบริษัท และจำนวนกำไรนี้จะยกไปบัญชีกำไรขาดทุน

บริษัท ..... จำกัด

บัญชีกิจการประกันภัยวินาศภัยประเภท .. (๑) .....

ประจำปี ..... สิ้นสุดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
(บาท)

(บาท)

- ๑. ค่าสินไหมทดแทนที่ต้องจ่าย หักrabไล่จากซากทรัพย์สินแล้ว (๒)
  - ๑.๑ จ่ายระหว่างปี
  - ๑.๒ ค่าจ่ายสุทธิเมื่อสิ้นปีปัจจุบัน รวมทั้งที่ประมาณว่าจะต้องจ่ายตามความผูกพันของกรมธรรม์ประกันภัย (หักที่จะได้รับชดเชยจากการเอาประกันต่อ ..... บาท)
  - ๑.๓ รวม
  - ๑.๔ หัก ค่าจ่ายสุทธิเมื่อสิ้นปีก่อน รวมทั้งที่ประมาณว่าจะต้องจ่ายตามความผูกพันของกรมธรรม์ประกันภัย (หักที่จะได้รับชดเชยจากการเอาประกันต่อ ... บาท)
- ๒. ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย (รายละเอียดที่ ๒๐)
- ๓. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่
  - ๓.๑ คิดเป็นร้อยละ ..... ของ เบี้ยประกันภัยที่ได้รับหักเบี้ยประกันภัยที่ต้องส่งคืนแล้ว
  - ๓.๒ เงินสำรองสมทบ
  - ๓.๓ .....
- ๔. ค่าโยกไปบัญชีกำไรและขาดทุน

- ๑. เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยเมื่อสิ้นปีก่อน
  - ๑.๑ ร้อยละ ..... ของ เบี้ยประกันภัยที่ได้รับหัก เบี้ยประกันภัยที่ต้องส่งคืนแล้ว
  - ๑.๒ เงินสำรองสมทบ
  - ๑.๓ .....
- ๒. เบี้ยประกันภัยหักเบี้ยประกันภัยที่ส่งคืนแล้ว
  - ๒.๑ จากการรับประกันโดยตรง
  - ๒.๒ จากการรับประกันต่อ
  - ๒.๓ รวม
  - ๒.๔ หัก เอาประกันต่อ
- ๓. รายได้อื่น ๆ นอกจากการลงทุน
  - ๓.๑ .....
  - ๓.๒ .....
  - ๓.๓ .....
- ๔. ขาดทุนยกไปบัญชีกำไรและขาดทุน

หมายเหตุ

- (๑) หมายถึงประเภทของการเสี่ยงภัยตามกรมธรรม์ประกันภัย
- (๒) ให้รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นเนื่องจากการชำระ เงินค่าสินไหมทดแทนด้วย

ขอรับรองโดยสัตย์จริงว่า รายการดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นจริงทุกประการ

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)
(ประทับตราสำคัญของบริษัท)

บัญชีกิจการประกันวินาศภัย (แบบฟอร์มหน้า 85) การทำบัญชีกิจการจะต้องแยกแสดงแต่ละประเภทของการประกัน

รายการทางด้านรายรับ

1. เงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยเมื่อสิ้นปีก่อน (ทุนประกันเมื่อสิ้นปี) หมายถึง เงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุ (Reserve for Unexpired Risk) และเงินสำรองสมทบ (Additional Reserve) เป็นจำนวนเงินสำรองของเมื่อ สิ้นปีก่อนและยกมาเป็นรายได้ในปัจจุบัน โดยเหตุที่กรมธรรม์การประกันวินาศภัยทำเป็นระยะสั้น ปกติมีระยะเวลา 1 ปี ดังนั้นเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยของปีก่อนจึงหมดความจำเป็นที่จะใช้แล้ว และนำมาถือเป็นรายได้ของปีปัจจุบัน ซึ่งตามประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ตรีข้อ 1ข. ได้กำหนดให้นำเงินสำรองจำนวนนี้มาคำนวณกำไรเพื่อเสียภาษีไว้ดังนี้คือ

มาตรา 65 ตรีข้อ 1 ข. "เงินสำรองจากเบี้ยประกันภัยเพื่อสมทบทุนประกันภัยอื่นที่กันไว้ก่อนคำนวณกำไร เฉพาะส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ได้รับในรอบระยะเวลาบัญชีหลังจากหักเบี้ยประกันภัยซึ่งเอาประกันค้อออกแล้ว และเงินสำรองที่กันไว้จะต้องถือเป็นรายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป"

เงินสำรองดังกล่าวนี้ได้รวมถึงสำรองของกรมธรรม์ที่มีอายุสั้นหรือยาวกว่า 1 ปี อยู่ด้วย ฉะนั้นจึงไม่ควรนำเอาสำรองของกรมธรรม์ที่ยังไม่หมดอายุมาถือเป็นรายได้ด้วย ในกรณีที่สำรองของกรมธรรม์ประกันวินาศภัยที่มีอายุมากกว่า 1 ปี รวมอยู่ในเงินสำรองจำนวนนี้ควรก็ควรแยกแสดงไว้ต่างหาก และไม่ควรนำมาเป็นรายได้ในบัญชีกิจการ

2. เบี้ยประกันหักเบี้ยประกันที่ส่งคืนแล้ว เป็นจำนวนเบี้ยประกันสุทธิของบริษัท ซึ่งหมายความถึงจำนวนเบี้ยประกันจากการรับประกันโดยตรง (Direct Business) บวก เบี้ยประกันที่ได้รับจากการประกันค้อ (Reinsurance Accepted) หัก เบี้ยประกันที่เอาไปประกันค้อ (Reinsurance Ceded) และเบี้ยประกันเหล่านี้ได้หักรายการยกเล็กและคืนเบี้ย

ประกันแล้ว ซึ่งการถือเงินสำรองสำหรับที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุ ก็จะคิดเป็นร้อยละ (Percent) ของเบี้ยประกันจำนวนนั้น

3. รายได้อื่น ๆ นอกจากการลงทุน มีความหมายเช่นเดียวกับรายการในบัญชีกิจการประกันชีวิต

4. ขาดทุนยกไปบัญชีกำไรขาดทุน มีความหมายเช่นเดียวกับรายการในบัญชีกิจการประกันชีวิต

รายการทางการเงินตามรายการจ่าย

1. ค่าสินไหมทดแทนที่ต้องจ่าย (claim) หักรายได้จากขาดทุน

รายการที่สำคัญที่สุดของบริษัทประกันภัยคือค่าสินไหมทดแทนซึ่งเป็นรายจ่ายที่เกิดจากการรับประกันและมีจำนวนไม่แน่นอน ถ้าบริษัทมีกำไรจ่ายประเภนี้สูงก็อาจจะทำให้บริษัทขาดทุนจากการรับประกัน รายจ่ายประเภทนี้สำหรับบริษัทที่ค่าเบี้ยกิจการโดยรอบคอมมิชชั่นล้นวิสาหการก็ และรู้จักกระจายความเสี่ยงภัยก็ ก็อาจจะควบคุมให้อยู่ในระดับที่สมควรได้

จำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้นจะรวมอัตร่าใช้จ่ายอื่นเนื่องจากการชำระเงินค่าสินไหมทดแทนด้วย เช่น ค่าใช้จ่ายในการสำรวจความเสียหาย และหักด้วยจำนวนรายได้ที่รับจากการขายขาดทุน

2. ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย จะต้องแสดงรายการตามรายละเอียดที่ 20

3. เงินสำรองประกันภัยสำหรับกรณีรวมประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่ (ทุนประกันเมื่อสิ้นปี) ประกอบด้วยสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุ (Reserve for Unexpire Risk) และเงินสำรองสมทบ (Additinal Reserve)

การคิดเงินสำรองประกันภัยของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย ส่วนมากคิดสำรองเป็นอัตราร้อยละของเบี้ยประกันสุทธิ และไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับใดกำหนดให้บริษัทประกันภัยจะต้องกันเงินสำรองไว้เท่าใด ดังนั้นบริษัทประกันจึงสามารถกันเงินสำรองจำนวนนี้ไว้มากน้อยได้ตามความประสงค์ แต่โดยทั่วไปไม่เกิน 40% และประมวลรัษฎากร ม. 65 ตรีข้อ 1(ข) ให้บริษัทประกันภัยกันเงินสำรองดังกล่าวนี้ไว้โดยไม่ต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันสุทธิ ซึ่งการคำนวณเงินสำรองของบริษัทประกันภัยจึงยังไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอนใด เพียงแต่นำเอาอัตราของบริษัทประกันภัยในประเทศอังกฤษมาใช้ อัตราสำรอง 40% ของอังกฤษนั้น ถูกลักนามจากการคำนวณโดยสมมติว่ากรมธรรม์ประกันวินาศภัยโดยทั่วไปมักจะทำกันระยะ 1 ปี เป็นประกันได้รับปีละ 400,000 บาท และแบ่งระยะเวลาออกเป็นงวด ๆ ละ 3 เดือน ปล่อยให้เบี้ยประกันงวดละ 100,000 บาท เท่า ๆ กัน การคำนวณเงินสำรองสำหรับภัยที่ยังไม่หมดอายุเมื่อสิ้นปีมีดังนี้คือ ¹

<u>กรมธรรม์สำหรับงวด</u>	<u>ระยะเวลาที่ยังไม่หมดอายุ</u>	<u>จำนวนเบี้ยประกัน</u>
Lady Day (1st Quarter)	3 เดือน	25,000
Midsummer (2nd ")	6 "	50,000
Michaelmas (3rd ")	9 "	75,000
Christmas (4th ")	12 "	100,000
		<u>250,000</u>

เฉลี่ยส่วนที่ยังไม่หมดอายุ (Unexpired) $\frac{250,000 \times 100}{400,000} = 62\frac{1}{2}\%$

¹ Riberton G.H., Insurances Companies' Accounts (London: Sir Isaac Pitman & Sons, Ltd. 1937) p.p. 112, 114

ดังนั้นส่วนที่ยังไม่หมดอายุเท่ากับ $62\frac{1}{2}\%$ ของเบี้ยประกันทั้งหมดที่ได้รับใน 1 ปี และ เบี้ยที่ยอมรับกันว่าจะสูญหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีประมาณ 1 ใน 3 หรือ $33\frac{1}{3}\%$ ของเบี้ยประกันที่ได้รับ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้ได้จ่ายไปแล้วในทันทีที่มีการรับประกัน ดังนั้นเงินสำรองจึงถึงจากเบี้ยประกันที่ได้หักจ่ายไปแล้ว คือ $1 - 1 = \frac{2}{3}$ ซึ่งจะได้เงินสำรองเท่ากับ $41\frac{2}{3}\%$ ($\frac{2}{3} \times 62\frac{1}{2}\%$) แต่ในทางปฏิบัตินิยมใจ 40%

เงินสำรองสมทบ (Additional Reserved) เป็นเงินสำรองที่ตั้งจากเบี้ยประกันแบบเดียวกับสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงซึ่งยังไม่หมดอายุ เงินสำรองที่สมทบจะเกิดขึ้นในกรณีบริษัทเห็นว่าเงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงนั้นยังไม่พอ หรือบริษัทกำไรมาก จึงกับเงินสำรองเพิ่มเติม เงินสำรองสมทบบัณฑิตประสงค์แบบเดียวกับสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงซึ่งยังไม่หมดอายุ แต่ที่แยกแยะไว้ต่างหากก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีเงินสำรองมาก กล่าวคือ นอกจากบริษัทจะตั้งสำรองในอัตรา 40% แล้วบริษัทยังมีเงินสำรองสมทบอีก มองในแง่หลักประกันบริษัทที่มีเงินสำรองสมทบยอมถือได้ว่ามีหลักประกันที่ ในบางกรณีเงินสำรองสมทบอาจจะมีความจำเป็นถ้าบริษัทประกันนั้นมีการดำเนินงานมานานกว่า 1 ปีอยู่มาก ซึ่งอัตราเงินสำรอง 40% โดยทั่วไปอาจจะไม่เพียงพอหรือจากความชำนาญที่ชำนาญ ทำให้บริษัทเห็นว่าเงินสำรอง 40% นี้ไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองกาสินไหมทดแทน (claim) และค่าใช้จ่าย (Outstanding Expenses) ที่เกิดขึ้นภายหลัง บริษัทจึงได้ตั้งเงินสำรองสมทบขึ้นมาเพิ่มเติมจากเงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุ ดังนั้นเงินสำรองสมทบดังกล่าวจึงถึงความจำเป็น และความเหมาะสมของแต่ละบริษัท ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์หรือกฎหมายบังคับไว้ว่าเงินสำรองชนิดนี้จะต้องมีและมีจำนวนเท่าใด

4. ถ้าไปบอกไปบัญชีกำไรและขาดทุน มีความหมายเกี่ยวข้องกับรายการในบัญชีกิจการประกันชีวิต

บริษัท ..... จำกัด

บัญชีกำไรและขาดทุน

ประจำปี ..... ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(บาท)

(บาท)

- ๑. ขาดทุนยกมาจากบัญชีกำไรสุทธิ (การประกันวินาศภัยประเภท .....))
- ๒. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (รายละเอียดที่ ๒๐)
- ๓. ขาดทุนจากการขายทรัพย์สิน
  - ๓.๑ ที่ใช้ในการลงทุน
  - ๓.๒ ที่ใช้ในการดำเนินงาน
- ๔. รายจ่ายอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประกันภัยและการลงทุน
  - ๔.๑ .....
  - ๔.๒ .....
  - ๔.๓ .....
  - ๔.๔ .....
- ๕. กำไรสุทธิยกไปบัญชีกำไรสุทธิและขาดทุน

- ๑. กำไรยกมาจากบัญชีกำไรสุทธิ (การประกันวินาศภัยประเภท .....))
- ๒. รายได้จากการลงทุน (รายละเอียดที่ ๑๓)
- ๓. กำไรจากการขายทรัพย์สิน
  - ๓.๑ ที่ใช้ในการลงทุน
  - ๓.๒ ที่ใช้ในการดำเนินงาน
- ๔. รายได้อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการประกันภัยและการลงทุน
  - ๔.๑ .....
  - ๔.๒ .....
  - ๔.๓ .....
  - ๔.๔ .....
- ๕. ขาดทุนสุทธิยกไปบัญชีกำไรสุทธิและขาดทุน

ขอรับรองโดยฉันทันทีจริงว่า รายการดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นจริงทุกประการ

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)
( )

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)
( )

(ประทับตราสำคัญของบริษัท)

บริษัท ..... จำกัด
 บัญชีจัดสรรกำไรและขาดทุน
 ประจำปี ..... สิ้นสุดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

	(บาท)		(บาท)
๑. ขาดทุนสะสมยกมาจากรายปีก่อน		๑. กำไรสะสมยกมาจากรายปีก่อน	
๒. ขาดทุนสุทธิเรียกมาจากบัญชีกำไรและขาดทุน		หัก เงินปันผลปีก่อน	
๓. ภาษีเงินได้ ณ ที่ผู้ถือหุ้น		๒. กำไรสุทธิเรียกมาจากบัญชีกำไรและขาดทุน	
๔. เงินปันผลผู้ถือหุ้น		๓. ผลจากการประเมินราคาทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น	
๕. ผลจากการประเมินราคาทรัพย์สินที่ลดลง		๔.	
๖. เงินสำรองตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท		๕.	
๗. เงินสำรองเพื่อ		๖.	
๘. เงินสำรองเพื่อ		๗.	
๙. เงินสำรองเพื่อ		๘. ขาดทุนสะสมเมื่อสิ้นปีตามที่ปรากฏในงบดุล	
๑๐.			
๑๑.			
๑๒.			
๑๓. กำไรสะสม เมื่อสิ้นปีตามที่ปรากฏในงบดุล			

ขอรับรองโดยสัตย์จริงว่า รายการดังกล่าวข้างต้นถูกต้อง เป็นจริงทุกประการ

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)
 ( )

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)
 ( )

งบดุล

ทางกองประกันภัยได้กำหนดใ้บริษัทประกันภัยซึ่งรายงานหนี้สินและสินทรัพย์ของ
บริษัท ๓ วันสิ้นปีตามแบบบัญชีหน้า 93 และหน้า 94

แบบบัญชีตามต้นนายทะเบียนกองประกันภัยได้กำหนดขึ้นนี้ ได้แสดงเป็นรายการบัญชี
ซึ่งต่าง ๆ แต่ละบัญชีโดยละเอียด ไม่ได้แสดงแยกประเภทและเรียงตามลำดับของสินทรัพย์
หนี้สินตามหลักการบัญชีโดยทั่วไป ซึ่งอาจทำให้ไม่สะดวกแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป บุคคลที่
สนใจงบดุลของบริษัทประกันอาจจะแบ่งออกได้ ๓ ประเภท คือ รัฐบาล ผู้บริหาร และผู้เอา
ประกันหรือประชาชนโดยทั่วไป ทั้งแบบบัญชีนายทะเบียนกำหนดขึ้นนี้อาจให้ประโยชน์แก่
ทางรัฐบาลในการรวบรวมและเปรียบเทียบบัญชีหนี้สินและสินทรัพย์ต่าง ๆ ได้โดยละเอียด
เพื่อประโยชน์ในการควบคุมธุรกิจประกันภัย แต่ในแง่ของผู้บริหารแบบบัญชีนี้ทำให้ผู้บริหาร
ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ซึ่งบางครั้งผู้บริหารกองการจะทราบเพียงประเภทใหญ่ ๆ
ของสินทรัพย์และหนี้สินก็ไม่สามารถจะดูจากงบดุลได้ทันที ต้องเสียเวลาจัดประเภทและเรียง
ลำดับของสินทรัพย์และหนี้สินใหม่ สำหรับประชาชนโดยทั่วไปกองการรายงานฐานะของบริษัท
ประกันภัยโดยดูจากหนี้สินและสินทรัพย์ประเภทใหญ่ ๆ ในงบดุลและอาจไม่สนใจรายละเอียด
ของบัญชีเหล่านี้ก็ได้ ถึงแม้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า แบบฟอร์มงบดุลต้นนายทะเบียนกำหนดขึ้นนี้
ควรให้ความสะดวกแก่ผู้สนใจทุกประเภท โดยจัดประเภทและลำดับของหนี้สินและสินทรัพย์
ให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีทั่วไป

งบดุล ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(บาท)		(บาท)	
ทรัพย์สินและเงินกองทุน	จำนวนเงิน	หนี้สิน	จำนวนเงิน
๑. เงินสำรองเพื่อการดำเนินงาน		๑. หลักทรัพย์ระยะสั้นวางไว้กับธนาคาร	
๒. ค่าใช้ใหม่ทุกประเภทจ่าย		๒. พันธบัตร	
๓. หนี้สินอื่น ๆ ตามกรมธรรม์		๓. ชุมและชุมนุม	
๓.๑		๓.๑ ชุม	(รายละเอียดที่ ๑)
๓.๒		๓.๒ ชุม	(รายละเอียดที่ ๒)
๓.๓		๔. เงินฝาก	
๔. หนี้ประกันภัยกับวงจ่าย		๔.๑ โดยที่รับประกันเงินประกัน	(รายละเอียดที่ ๓)
๕. หนี้ประกันภัยวงจ่าย	(รายละเอียดที่ ๑๔)	๔.๒ โดยที่หลักทรัพย์เงินประกัน	(รายละเอียดที่ ๔)
๖. ภาษีได้จากการลงทุนรับล่วงหน้า		๔.๓ โดยที่มีผู้รับประกัน	(รายละเอียดที่ ๕)
๗. เงินประกันที่บริษัทถือไว้	(รายละเอียดที่ ๑๕)	๔.๔ แกะมีผลงานของบริษัท	(รายละเอียดที่ ๖)
๗.๑ ภาษีผู้ประกันตน		๔.๕	(แนบรายละเอียดประกอบ)
๗.๒ ภาษีผู้ประกันตน		๔.๖	(แนบรายละเอียดประกอบ)
๗.๓		๕. อสังหาริมทรัพย์นอกจากที่ใช้ในการดำเนินงาน	(รายละเอียดที่ ๗)
๘. ค่าใช้จ่ายทางจ่าย	(รายละเอียดที่ ๑๖)	๖. เงินสด	
๙. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย		๗. เงินฝากธนาคาร	(รายละเอียดที่ ๘)
๑๐. ภาษีเงินได้กับทุกแหล่งจ่าย		๘. เงินประกันที่มีที่วางไว้ตามสัญญาประกันต่อ	(รายละเอียดที่ ๑๐)
๑๑. เจ้าหนี้เงินกู้และเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	(รายละเอียดที่ ๑๗)	๙. เงินทำคืนใหม่ทดแทนค่ารับตามสัญญาประกันต่อ	(รายละเอียดที่ ๑๑)
๑๒. เงินสำรองสวัสดิการพนักงาน		๑๐. หนี้ประกันภัยกับวงจ่าย	(รายละเอียดที่ ๑๒)

งบดุล (ต่อ)

(บาท)

(บาท)

- ๑๓. เงินปันผลและโบนัสค้างจ่าย
- ๑๔. หนี้สินอื่น ๆ
  - ๑๔.๑ .....
  - ๑๔.๒ .....
  - ๑๔.๓ .....
- ๑๕. บัญชี เงินสะสมพัสดุฯ
- ๑๖. เงินกองทุน
  - ๑๖.๑ เงินทุนชำระแล้ว (จดทะเบียน ..... หุ้น ๆ ละ ..... บาท)
  - ๑๖.๒ เงินสำรองตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท
  - ๑๖.๓ เงินสำรองเพื่อ .....
  - ๑๖.๔ เงินสำรองเพื่อ .....
  - ๑๖.๕ เงินสำรองเพื่อ .....
  - ๑๖.๖ กำไรสะสม (- จากทุนสะสม)

- ๑๐.๑ จากการประกันต่อ
- ๑๐.๒ บัญชีตัวแทน
- ๑๐.๓ .....
- ๑๑. คำนายหน้าจากการประกันค้ำประกัน
- ๑๒. รายได้จากการลงทุนค้ำประกัน (รายละเอียดที่ ๑๓)
- ๑๓. รายได้อื่นค้ำประกัน
- ๑๔. ค่าใช้จ่าย ๆ สวงหน้า
- ๑๕. ค่าภาษีจบบลวงหน้าหรือจ่ายเกินไว้
- ๑๖. ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินงาน
  - ๑๖.๑ ที่ดินและอาคาร (รายละเอียดที่ ๑๔)
  - ๑๖.๒ ยานพาหนะ (รายละเอียดที่ ๑๕)
  - ๑๖.๓ ทรัพย์สินอื่น ๆ (รายละเอียดที่ ๑๖)
- ๑๗. ทรัพย์สินอื่น ๆ
- ๑๘. บัญชี เงินสะสมพัสดุฯ

ลงนาม ..... ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ .....

( )

ขอรับรองโดยสัตย์จริงว่า รายการหนี้สินและสินทรัพย์ที่ปรากฏในงบดุลข้างต้นนี้ ถูกต้องและเป็นจริงทุกประการ.

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)

( )

ลงนาม ..... กรรมการ (ผู้มีอำนาจตามข้อบังคับของบริษัท)

( )

(ประทับตราสำคัญของบริษัท)